

OBSAH

Předmluva	7
KAPITOLA I	
O ZBOJNICTVÍ A O ZBOJNÍCÍCH	9
1. Zbojnictví. Jak formovala lidová fantazie zbojnického hrdinu, účast buržoazie při tomto procesu. Rozdíl mezi kořistníkem a zbojníkem. O zbojnictví a o zbojnicích u ostatních Slovanů. Příčiny porážek protifeudálního odboje	9
2. Literatura předmětu a její hodnocení: J. Kočí, E. Drakochrust, St. Szczotka, Wł. Ochmański, E. Hanslik, A. Melicherčík.	15
KAPITOLA II	
KARPATSKÉ ZBOJNICTVÍ	20
1. Zakarpatská Ukrajina, Slovensko. Polsko. Poměry ve Slezsku. Zaostávání zemědělské výroby, nové formy hospodaření, robotní povinnosti sedláků a poddaných. Situaci komplikuje obyvatelstvo valašského původu a jeho vztah k vrchnosti. Vzpouře valachů	20
2. Zmínky o slezských zbojnicích v gruntovních knihách. Zbojnictví na Valašsku: rukopisná kronika rektora Vranečky. J. H. A. Gallaš. Doklady o slezském zbojnictví v Žilinské městské knize	27
3. Zbojníci v západní části Beskyd: Žyvěcko. Martin Portasz, Tadeáš Klimczok (Klimčok). Zbojníci hrdinové menší popularity. Pročpak	33
KAPITOLA III	
HISTORICKÝ ONDRÁŠ	37
1. Málo historických dokladů o slezském zbojníkovi. Farní matrika obce Dobrá u Frýdku. Gruntovní kniha obce Janovic. Ondrášovo jméno, jeho rodiče a sourozenci. Další listiny, týkající se Ondrášova rodu	37
2. Z ostatních ondrášovských dokumentů: Historia Domus Freybergensis, Kämmerlingovy Dějiny města Příbora, rukopis K. Biefela. Příborští kronikáři o Ondrášovi. Nově nalezené materiály o výsleších Ondrášovy skupiny a osudech jejích členů	44
3. Epilog zbojnické slávy. Situace ve Slezsku začátkem 18. století a nařízení úřadů proti zbojníkům. Rukopis K. Biefela z r. 1845.	

Co říkají nejnovější materiály o výsledcích některých členů Ondrášovy družiny. Konec zbojnické slávy v Beskydách – Gajdušek. Poměry po jeho smrti	46
---	----

KAPITOLA IV

ONDRÁŠ Z JANOVIC V SLOVESNÉ TVORBĚ SLEZSKÉHO LIDU 54

1. Lidová slovesná tvorba epická. Čarovné rekvizity lidového hrdiny. Charakteristika. Hlavní zásoba lidových látek o slezském zbojníkovi. Měšťanské látky protiondrášovské. Fluktuace látek mezi literaturou a ústní slovesností. A. M. Gorkij a ústní slovesnost	54
2. Lidové a kramářské zbojnické písně. Jejich charakter. Písně z valaško-slovenského pomezí. Nejrozšířenější zbojnická píseň. Zbojnický kapitán tančí se šenkýřkou. Balada o zkrvaveném šátečku. Slezská zbojnická píseň o Ondráškovi. Kramářské písně o slezském zbojníkovi: Píseň směšná o hrdinských skutcích Ondráška. Píseň směšná o udatném zbojníkovi Juráškově	76
3. Lidové hry o Ondrášovi. Záznam J. Feifalika. Zápisky F. Duši	92
4. Několik poznámek k mečovému tanci. Ondrášův skok. Píseň, která se při něm zpívala. Dohra písně a její funkce	94

KAPITOLA V

ONDRÁŠ Z JANOVIC V LITERATUŘE, VE VÝTVARNÉM UMĚNÍ A V HUDEBNÍ TVORBĚ 98

1. Nejstarší zmínky o Ondrášovi v literatuře. Literatura cestopisná. První zveřejnění lidových pověstí o Ondrášovi. Jejich pronikání do literárních prací a do knih pro mládež. Spisovatelé z lidu se obracejí k Ondrášovi	98
2. Divadelní hry o Ondrášovi. Nejstarší divadelní hry. Polské divadelní hry. České hry o Ondrášovi. Polské a české rukopisy ondrášovských her	104
3. Ondráš v literatuře polské a české. E. Grim, Z. Kossak-Szczucka, A. Fierla, P. Kübisz, G. Morcinek. – Fr. Sláma, Č. Ostravický, P. Bezruč, V. Martínek, M. Rusinský, B. Četyna, V. Vondra.	112
4. Ondráš v lidovém a uměleckém výtvarném projevu	124
5. Ondrášovský námět v hudebním zpracování	127

ZÁVĚRY 129

KAPITOLA VI

MATERIÁLIE O ZBOJNÍKU ONDRÁŠOVI 131

Některá nařízení proti zbojníkům	131
R. Kneifel, Topographie des kaiserl. königl. Antheils von Schlesien. díl II., sv. 1. Brno 1804, 196n. Besondere Anmerkung-	

Zvláštní poznámka	132
K. Biefel, Loupežník Ondra. Příběh z dějin frýdeckých	133
Podanie o Ondraszku – Tradice o Ondrášovi. Tygodnik Cieszyński, č. 38 ze dne 7. 12. 1850. Přetisk: Zaranie Śląskie 1 (1907 – 1908), 192	137
Rukopis Jana Winklera	139
Hansmann L., Ondráš. Pověst Valašská dle podání lidu v Přerovsku a v Těšínsku. Koleda 3 (1853), 223n. Úryvky.	140
Z ústních tradic (Zápis J. Myslivce. Ze sběrů H. Salichové. Ze sběrů C. Hykla. Ze sběrů L. Hořké)	150
Z pozůstalosti A. V. Šembery (Zavolajte mi Ondráška. Bědování pacholků Jurášových)	156

KAPITOLA VII

BIBLIOGRAFIE

Stručná charakteristika ondrášovské bibliografie. Nejčastěji užívané zkratky. Nejdůležitější literatura předmětu 163

SEZNAM OBRAZOVÝCH PŘÍLOH 170

